

Noty o Autorach

Dąbrowski Mieczysław, ur. 16.05.1947, literaturoznawca, specjalność: historia literatury polskiej i komparatystyka. Profesor zwyczajny na Wydziale Polonistyki, kierownik Zakładu Literatury XX wieku w Instytucie Literatury Polskiej UW w latach 2001–2005, od roku 2005 dyrektor Instytutu Literatury Polskiej, kierownik Pracowni Badań Literackiej Kultury Mniejszości. Z jego inicjatywy powstał Zakład Komparatystyki w ILP UW.

Jako lektor języka i kultury polskiej nauczał na uniwersytetach w Getyndze (1975–1977), w Coal Mining Management College w Pekinie (1987–1989), w Instytucie Sławistyki w Tybindze (1990–1994), jako Gastprofessor wykładał literatury zachodniosłowiańskie na uniwersytecie w Heidelbergu w semestrze zimowym 1996/97 i letnim 2000 roku. W celach studialnych, konferencyjnych i wykładowych przebywał na uniwersytecie wiedeńskim, obu berlińskich, uniwersytecie w Saarbrücken, Bonn, Passau, Trewirze, Tybindze, Pradze, Brnie, Debreczynie, Budapeszcie, Bukareszcie, Mińsku, Drohobyczu, Lwowie, Neapolu, Wilnie, Wiedniu, Sofii i in.

W latach 1993–1995 korzystał z grantu naukowego Uniwersytetu Środkowo-europejskiego w Pradze (rezultatem jest książka *Dekadentyzm współczesny...*), a w roku akademickim 1997/98 z grantu dydaktycznego Open Society Institute w Budapeszcie, był także stypendystą DAAD.

Zajmuje się historią literatury i kultury polskiej w kontekście światowym, jego prace koncentrują się wokół takich kategorii, jak historia idei, wielokulturowość, tożsamość kulturowa i etniczna, inność/obcość, e/migracyjność, postkolonializm w literaturze, pogranicza i stereotypy kulturowe, antropologia literatury, tradycja żydowska w Polsce, dekadentyzm, awangarda, modernizm literacki, postmodernizm i ponowoczesność itp.

Opublikował jedenaście książek własnych, m.in. *„Nierzeczywista rzeczywistość”. Twórczość Andrzeja Kuśniewicza na tle epoki* (1987); 2004 (wyd. 2 zmien.) *Dekadentyzm współczesny. Główne idee, motywy i postawy modernistyczne w polskiej i niemieckojęzycznej literaturze XX wieku* (1996 – grant Central European University); *Postmodernizm – myśl i tekst* (2000); *Swój/Obcy/Inny. Z problemów interferencji i komunikacji międzykulturowej* (2001); *Projekt krytyki etycznej. Studia i szkice literackie* (2005); *Komparatystyka dyskursu / Dyskurs komparatystyki* (2009); *Literatura i konteksty. Rzeczy teoretyczne* (2011).

Był inicjatorem i współredaktorem dziewięciu tomów zbiorowych, m.in: *Drohobycz wielokulturowy*, red. M. Dąbrowski i W. Meniok (2005; tom dwujęzyczny,

polsko-ukraiński); *Mniejszości*, red. M. Dąbrowski (2005; w cyklu: „Literatury słowiańskie po roku 1989”); *Pisarze polsko-żydowscy XX wieku. Przybliżenia*, red. M. Dąbrowski i A. Molisak (2006); *Lektury inności*. Antologia, red. M. Dąbrowski i R. Pruszczyński (2007); *Lektury płci. Polskie (kon)teksty*, red. M. Dąbrowski, (2008).

Andrzej Hejmej, dr hab., adiunkt w Katedrze Teorii Literatury Wydziału Polonistyki UJ. Autor książek *Muzyczność dzieła literackiego* (seria „Monografie FNP”, 2001, wyd. 2: 2002) oraz *Muzyka w literaturze. Perspektywy komparatystyki interdyscyplinarnej* (seria „Horyzonty Nowoczesności”, 2008), redaktor tomu *Muzyka w literaturze. Antologia polskich studiów powojennych* (2002), współredaktor tomu *Intersemiotyczność: Literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie)*. *Studia* (2004).

Halina Janaszek-Ivaničková, ur. w Warszawie w 1931 roku, emerytowany profesor UŚ, profesor zwyczajny, dr habilitowany. Sławistka, polonistka, komparatystka. W latach 1956–1974 związana z Uniwersytetem Komenského w Bratysławie. Tam uzyskała tytuł docenta literatury polskiej, odznaczona złotym medalem przez władze słowackiej uczelni. Po powrocie do Polski w 1974 roku rozpoczęła pracę w Instytucie Słowianoznawstwa PAN w Warszawie. Zajmowała rozmaite stanowiska, m.in. kierownika Zakładu Literatur Słowiańskich i Komparatystyki Literackiej, redaktora naczelnego „Pamiętnika Słowiańskiego” i „Biuletynu Sławistycznego”, była też członkiem Zespołu Redakcyjnego „Pamiętnika Literackiego”. Jako wicedyrektor Instytutu rozwijała współpracę naukową z Instytutami Akademii Nauk w krajach słowiańskich. Brała udział w pracach i Zjazdach Międzynarodowych Sławistów, a także kongresach i pracach International Comparative Literature Association i Federation des Langues et Littératures Modernes. Wyjeżdżała dwukrotnie do Francji jako stypendystka L’Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, a potem stypendystka Centre de Recherches Scientifiques, by studiować na Sorbonie m.in. historię i teorię komparatystyki.

W 1992 roku prof. Janaszek-Ivaničková przeniosła się na Uniwersytet Śląski w Katowicach, gdzie pracowała do 2002. W roku 1998 wygrała konkurs japońskiego Ministerstwa Edukacji i gościła jako visiting professor w Slavic Research Center of Hokkaido University w Sapporo. W rok po przejściu na emeryturę uniwersytecką podjęła pracę w Wyższej Szkole Humanistyczno-Pedagogicznej w Łowiczu na stanowisku prof. zw. i kierownika katedry literatury polskiej. Inicjatorka i organizatorka wielu sławistycznych przedsięwzięć naukowych, m.in. prac nad postmodernizmem w literaturach i kulturze Europy Środkowej i Wschodniej, transformacją i jej wyrazem w literaturach słowiańskich.

Autorka dziesięciu książek własnych (m.in. monografie *Karel Čapek czyli dramaty humanisty*, 1962; *Świat jako zadanie inteligencji. Studium o Stefanie Żeromskim* 1971; *O współczesnej komparatystyce literackiej* Warszawa, 1 wyd. 1980, 2 wyd. 1989; *Od modernizmu do postmodernizmu*, 1996; *Nowa twarz postmodernizmu*, 2002), ponad dwustu artykułów naukowych i esejów publikowanych w językach angielskim, bułgarskim, czeskim, francuskim, japońskim, rosyjskim, słowackim i węgierskim i, naturalnie, polskim, redaktorka naukowa dwudziestu tomów zbiorowych i antologii (m.in. *The Horizons of Contemporary Slavic Comparative Literature Studies*, 2007; *Postmodernism in Literature and Culture of Central and Eastern Europe*, razem z prof. Douwe Fokkema, 1996; *Literatury sło-*

wiańskie po roku 1989 w dialogu z Europą i światem. Nowe zjawiska, tendencje i perspektywy t. I *Transformacja*, 2005).

Członek Komitetu Słowianoznawstwa PAN, Przewodnicząca Komisji Porównawczej Literatur Słowiańskich Międzynarodowego Komitetu Sławistów (2003–2008), w latach 2003–2005 kierownik grantu KBN *Literatury słowiańskie po roku 1989 w dialogu z Europą i światem*, we współpracy z prof. dr hab. Mieczysławem Dąbrowskim, jego koordynatorem w UW. Członek Komisji Naukowej Międzynarodowego Stowarzyszenia Iberyjsko-Słowiańskich Studiów Porównawczych ComPares, członek ICLA I FILLM.

W 2002 została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Edward Kasperski, prof. dr hab., profesor zwyczajny na Uniwersytecie Warszawskim, związany z tą uczelnią od początku działalności naukowo-dydaktycznej (1964), lektor języka i literatury polskiej na Uniwersytecie w Aarhus w Danii (1981–1984), wykładowca w niepublicznej Akademii Humanistycznej w Pułtusku im. A. Gieysztor (1995–2009), okresowo także w kilku innych uczelniach. Na Uniwersytecie Warszawskim uczestniczył w pracach Zakładu Teorii Literatury i Poetyki (1964–2003), Zakładu Romantyzmu (2003–2007), jest kierownikiem Zakładu Komparatystyki od momentu jego powstania (2008). Zajmuje się historią literatury XIX i XX wieku, problematyką dialogu, teorią literatury i poetyką, metodologią, zagadnieniami polskiego i zagranicznego romantyzmu, problematyką twórczości C. Norwida, pisarstwem S. Kierkegaarda, A.E. Poeo i F. Kafki, literaturą kresową, wybranymi zagadnieniami literatury ukraińskiej, współzależnością i przenikaniem się dyskursów (literatura – filozofia, literatura – religia), estetyką parodii i groteski, antropologią literatury, zagadnieniami komparatystyki. Opublikował książki autorskie: *Świat wartości Norwida* (1981), *Idee, formy i tradycje dialogu* (1990), *Dialog i dialogizm* (1994), *Teoria i literatura w sytuacji ponowoczesności* (1996), *Dyskursy romantyków. Norwid i inni* (2003), *Kierkegaard. Antropologia i dyskurs o człowieku* (2003), *Świat człowieczy. Wstęp do antropologii literatury* (2006), *Kategorie komparatystyki* (2010). Współ z innymi badaczami redagował monografie zbiorowe: *Dialog w literaturze* (1978), *Bachtin. Dialog. Język. Literatura. Antologia* (1981), *Koncepcje słowa* (1991), *Kresy, Syberia, literatura. Doświadczenia dialogu i uniwersalizmu* (1995), *Kresy w literaturze. Twórcy dwudziestowieczni* (1996), *Literatura a heterogeniczność kultury. Poetyka i obraz świata* (1996), *Postać literacka. Teoria i historia* (1998), *Rozważania metodologiczne. Język – literatura – teatr* (2000), *Dialog. Komparatystyka. Literatura* (2002), *Poetyka egzystencji. Franz Kafka na progu XXI wieku* (2004), *Dialogi romantyczne. Filozofia – teoria i historia – komparatystyka* (2008), *Religie i religijność w literaturze i kulturze romantyzmu* (2008), *Edgar Allan Poe. Kłasyk grozy i perwersji – i nie tylko...* (2009), *Śladami romantyków* (2010), *Edgar Allan Poe – niedoceniony nowator* (2010), *Komparatystyka dzisiaj, t. I. Problemy teoretyczne* (2010), *Komparatystyka dzisiaj, t. II. Interpretacje* (2011).

Marta Skwara, dr hab. profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, kierownik Zakładu Komparatystyki Literackiej w Instytucie Polonistyki i Kulturoznawstwa. Autorka monografii komparatystycznych (*Motywy szaleństwa w twórczości Witkacego i Conrada. Studium porównawcze*, 1999; *Krąg transcendentalistów amerykańskich w literaturze polskiej XIX i XX wieku. Dzieje recepcji, idei i powinowactw z wyboru*, 2004; „Polski Whitman”. *O funkcjonowaniu poety obcego*

w kulturze narodowej, 2010). Redaktor naczelna „Rocznika Komparatystycznego” wydawanego od roku 2010 w Szczecinie we współpracy z Wolnym Uniwersytetem w Brukseli (ULB), Instytutem Sztuki PAN, Uniwersytetem Warszawskim i Uniwersytetem w Greifswaldzie. Redaktorka tomów zbiorowych *Witkacy w Polsce i na świecie* (2001), *Dialog międzykulturowy w (o) literaturze polskiej* (2008) oraz autorka artykułów z zakresu komparatystyki literackiej publikowanych m.in. w „Tekstach Drugich”, „Canadian Review of Comparative Literature”, „Pamiętniku Literackim”, „Walt Whitman Quarterly Review” i w tomach zbiorowych. Stypendystka Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (1996), Fundacji Batorego (1997), Fundacji Kościuszkowskiej (2009). W roku 2011 otrzymała stypendium Fulbrighta w kategorii Senior Advanced Research Award.

Ewa Szczęsna, dr hab. prof. UW w Zakładzie Komparatystyki Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego; wykładowca uczelni warszawskich: Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Teatralnej, Szkoły Głównej Handlowej, studiów podyplomowych Polskiej Akademii Nauk. Zajmuje się poetyką i semiotyką porównawczą tekstów współczesnej kultury. Autorka książek: *Poetyka reklamy* (2001, 2003), *Poetyka mediów* (2007), red. nauk. i współautorka *Słownika pojęć i tekstów kultury* (2002); współred. prac zbiorowych (m.in. *Komparatystyka dzisiaj*, t.1: *Problemy teoretyczne*, 2010), autorka kilkudziesięciu artykułów w czasopismach i książkach zbiorowych.